Oświadczenie złożone
przez senatora Kazimierza Kleinę
w dniu 23 lipca 2025 r.

Oświadczenie skierowane do minister kultury i dziedzictwa narodowego Hanny Wróblewskiej

Szanowna Pani Minister!

Z zainteresowaniem i uznaniem przyjąłem informację o uruchomieniu przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego ogólnopolskiej wyszukiwarki wydarzeń kulturalnych. To krok w dobrym kierunku, bo to narzędzie ułatwiające dostęp do oferty instytucji kultury w całym kraju, w tym również mniejszych, lokalnych ośrodków, i z pewnością odpowiada na potrzeby obywateli, zwłaszcza w sezonie wakacyjnym. Doceniam także ideę kampanii promującej uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych w Polsce oraz wysiłki, które ministerstwo podejmuje, by kultura była bliżej ludzi – bardziej dostępna, widoczna i atrakcyjna.

W związku z kampanią „Odwiedź kulturę na wakacjach" chciałbym jednak zwrócić się do pani minister z pytaniem dotyczącym decyzji o wykorzystaniu grafik stworzonych przez sztuczną inteligencję jako głównego elementu wizualnego tego przedsięwzięcia.

W przestrzeni publicznej i medialnej pojawiły się liczne głosy krytyczne ze strony polskich artystów i środowisk twórczych. Wiele osób z tego środowiska nie ukrywa swojego rozczarowania i oburzenia faktem, że ministerstwo, instytucja odpowiedzialna za wspieranie kultury i sztuki w Polsce, zdecydowało się na promowanie wydarzeń kulturalnych grafikami wygenerowanymi przez algorytmy sztucznej inteligencji, zamiast zlecić ich wykonanie profesjonalnym polskim twórcom. Jak podnoszą sami artyści, modele AI są „żywione" ogromnymi zbiorami danych zawierającymi prace rzeczywistych autorów, często bez ich wiedzy i zgody. Choć grafiki stworzone w kampanii mogą sprawiać wrażenie atrakcyjnych wizualnie, wprawne oko dostrzeże cechy charakterystyczne dla sztucznej inteligencji: powtarzalność, syntetyczność, brak spójności detalu czy uproszczenia emocjonalne. W opinii wielu ekspertów oraz samych grafików, gdyby założeniem kampanii było stworzenie nowych, kreatywnych materiałów wizualnych, polski artysta wykonałby tę pracę nie tylko lepiej technicznie, lecz także z większym wyczuciem kontekstu kulturowego, estetyki i wartości narodowego dziedzictwa.

Z tego względu zwracam się do pani minister z uprzejmą prośbą o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania.

1. Z jakiego powodu ministerstwo zdecydowało się na wykorzystanie grafik wygenerowanych przez sztuczną inteligencję, a nie powierzenie ich stworzenia polskim twórcom: grafikom, ilustratorom, artystom wizualnym?

2. Ile środków publicznych zostało przeznaczonych na przygotowanie tych grafik na potrzeby kampanii promocyjnej?

3. Ilu użytkowników skorzystało dotąd z uruchomionej przez ministerstwo wyszukiwarki wydarzeń kulturalnych?

Kazimierz Kleina